รายงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

คำนำ

ในปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment) หรือการประเมิน ITA ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการพัฒนาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส อันจะนำไปสู่การป้องกันการทุจริต โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ได้รับทราบสถานะในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส ตลอดจนใช้ให้เกิดประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงพัฒนา

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จะไม่มีการทุจริต โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

คณะกรรมการเตรียมความพร้อมสำหรับ
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยฯ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมา 5

หลักการและเหตุผล 5

ส่วนที่ 2 ประเมินความเสี่ยงการทุจริต 7

1 วัตถุประสงค์..... 7

2 กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต 7

3 ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต..... 7

4 ขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต 9 ขั้นตอน..... 8

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง..... 8

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง..... 11

ขั้นตอนที่ 3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง..... 17

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง..... 19

ขั้นตอนที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง..... 22

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง..... 22

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง..... 25

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง..... 28

ขั้นตอนที่ 9 การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง... 28

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood).....	12
ตารางที่ 2	เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อบุคลากร.....	12
ตารางที่ 3	ช่วงระดับความเสี่ยง	14
ตารางที่ 4	ระดับความเสี่ยง.....	15
ตารางที่ 5	แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร).....	15
ตารางที่ 6	เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix).....	17
ตารางที่ 6.1	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง.....	18
ตารางที่ 7	แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง.....	19

ส่วนที่ 1
ความเป็นมา

หลักการและเหตุผล

ตามที่ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ และเป็นกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต เพื่อลดปัญหาการทุจริต และขับเคลื่อนภาครัฐสู่ธรรมาภิบาล ให้ดำเนินการตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 ได้เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564 โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2561 สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ศึกษาทบทวนรายละเอียดแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment System: ITAS) (สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2563, หน้า 1) ซึ่งการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเครื่องมือหนึ่ง ในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์มากกว่ามุ่งจับผิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร (สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2564, หน้า 1)

ดังนั้น การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment) หรือการประเมิน ITA ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการพัฒนาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส อันจะนำไปสู่การป้องกันการทุจริต รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำรวจและประเมินตนเอง เพื่อได้รับทราบข้อมูลอันส่งผลให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงการบริหารงานและกำกับดูแล และให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรม ความโปร่งใสของมหาวิทยาลัยมากขึ้น ทั้งนี้ การประเมิน ITA ยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหน่วยงานภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตื่นตัวและการให้ความสนใจต่อการพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองให้ทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้นส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบระเบียบและเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ประชาชนได้รับทราบและส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบอีกด้วย (คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2566, หน้า 7)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยคณะกรรมการคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน และคณะกรรมการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้กำหนดเป้าประสงค์หลักในการเพิ่มระดับของค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชั่น (CPI) และเพื่อให้เป็นไปตามสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มาใช้ในการประเมินการดำเนินงาน เพื่อยกระดับความโปร่งใส โดยสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ดำเนินการป้องกันการทุจริต การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตที่ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม แก่เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ส่วนที่ 2
ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มีมาตรการ ระบบควบคุมหรือแนวทางในการป้องกันข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ทำการทุจริต

2 กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี 4 กระบวนการ

2.1 Corrective : แก้ไขปัญหาที่ เคยรับรู้ว่าเกิดสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

2.2 Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

2.3 Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อ การกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก

2.4 Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการ สิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคยในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

3 ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558)

3.2 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

3.3 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

4 ขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต 9 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 7 จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 9 การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ได้ทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดการทุจริตของหน่วยงานและได้ศึกษาปัญหาและแนวโน้ม โอกาสในการเกิดการทุจริต เพื่อระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากการทุจริต หรือข้อผิดพลาดทั้งในระดับงบการเงิน บัญชี พัสดุ โดยการทำความเข้าใจกิจกรรมและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงการควบคุมภายในของการเงิน บัญชี และพัสดุ ซึ่งให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ และเล็งเห็นว่าความเสี่ยงในการทุจริตหรือข้อผิดพลาดของมหาวิทยาลัยฯ ในภาพรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนี้

Known Factor	ความเสี่ยงที่เคยเกิด คาดว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor	ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต : ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริการจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนงาน : การจัดโครงการต่างๆ ที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็นทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่คุ้มค่าโปร่งใส

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
1	จัดทำโครงการที่ไม่จำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับนโยบายพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ	✓	
2	การทำแผนการปฏิบัติงานวิจัยไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงานและส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น		✓

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต : ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริการจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนงาน : กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)			
1	การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสกำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกันอย่างไม่เหมาะสม	✓	
2	อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง	✓	
3	รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากผู้รับบริการของหน่วยงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		✓
4	การส่งหลักประกันการเสนอราคา โดยยังมิได้เซ็นสัญญา		✓
5	การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ		✓

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต : ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริการจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนงาน : การบริหารเงินยืมนอกงบประมาณ

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
1	การรับคืนเงินยืม ไม่ออกใบเสร็จรับเงิน		✓
2	รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่นำเงินสดฝากธนาคารในวันนั้น		✓
3	เอื้อประโยชน์ให้ลูกหนี้เงินยืม โดยไม่ทักท้วงเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้เงินยืม		✓

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต : ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริการจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนงาน : การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
1	การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น	✓	
1	การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน	✓	
2	การควบคุมการใช้รถราชการที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้สามารถนำทรัพย์สิน ส่วนราชการไปใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการได้		✓

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

แนวความคิดในการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

ความหมาย

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบทำให้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเบี่ยงเบนไป ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงาน ไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายขององค์กรโดยการวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของส่วนงานหรือหน่วยงานภายในส่วนงาน โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

การทุจริต (Corruption) หมายถึงการใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือประโยชน์อื่นใดอันมิควรได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะ เช่น การติดสินบนเจ้าพนักงานด้วยการให้หรือการรับสินบนทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การฟอกเงิน การยักยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายถึง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจจะทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนหรือผู้อื่นซึ่งการกระทำดังกล่าวนั้นทำให้ตนเองได้ประโยชน์แต่เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม จากความหมายนี้ แสดงให้เห็นว่า การกระทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมนั้นเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งหมายความว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) เป็นการทุจริตคอร์รัปชั่นรูปแบบหนึ่งนั่นเอง

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม หรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และมีการใช้อิทธิพลตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัว โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ผลประโยชน์ทับซ้อนมีหลากหลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้

วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยง เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินได้

สาเหตุของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงาน ความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น
2) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

ตารางที่ 1 เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นปานกลาง
4	มาก	มีโอกาสเกิดขึ้นมาก
5	มากที่สุด	มีโอกาสเกิดขึ้นมากที่สุด

ตารางที่ 2 เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อบุคลากร

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	ปฏิบัติไม่ตรงตามระเบียบน้อยที่สุด
2	น้อย	ปฏิบัติไม่ตรงตามระเบียบน้อย
3	ปานกลาง	ปฏิบัติไม่ตรงตามระเบียบบ้าง
4	มาก	ปฏิบัติไม่ตรงตามระเบียบมาก
5	มากที่สุด	ปฏิบัติไม่ตรงตามระเบียบมากที่สุด

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนงานที่ เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึง ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 ช่วงระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	1 – 3 คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง (มีผลกระทบหน่วยงานภายในส่วนระดับงาน แผนกงาน ของกอง)
ระดับความเสี่ยงปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้	4 – 9 คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม (มีผลกระทบหน่วยงานภายในส่วนของคณะ/สถาบัน/กอง/สำนัก)
ระดับความเสี่ยงสูง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ	10 – 16 คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (มีผลกระทบต่อหน่วยงานภายในส่วนของมหาวิทยาลัยฯ)
ระดับความเสี่ยงสูงมาก เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ	17 – 25 คะแนน	แดง	มาก ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม (มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก)

ตารางที่ 4 ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)						
	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Like hood)				

ตารางที่ 5 แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การจัดโครงการต่างๆ ที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็นทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่คุ้มค่าโปร่งใส					
1	จัดทำโครงการที่ไม่จำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับนโยบายพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ		✓		
2	การทำแผนการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงานและส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น		✓		
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง					
การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)					
1	การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสกำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกันอย่างไม่เหมาะสม	✓			
2	อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง		✓		
3	รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากผู้รับบริการของหน่วยงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	✓			
4	การส่งหลักประกันการเสนอราคา โดยยังมิได้เซ็นสัญญา	✓			
5	การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ		✓		

ตารางที่ 5 แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร) (ต่อ)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การบริหารเงินยืมนอกงบประมาณ					
1	การรับคืนเงินยืม ไม่ออกใบเสร็จรับเงิน	✓			
2	รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่นำเงินสด ฝากธนาคารในวันนั้น	✓			
3	เอื้อประโยชน์ให้ลูกหนี้เงินยืม โดยไม่ทักท้วง เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้เงินยืม		✓		
การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ					
1	การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น		✓		
2	การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน		✓		
3	การควบคุมการใช้รถราชการที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้สามารถนำทรัพย์สิน ส่วนราชการไปใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการได้	✓			

ขั้นตอนที่ 3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ตารางที่ 6 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ		ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		จำเป็นของการเฝ้าระวัง	รุนแรงของผลกระทบ	
การจัดโครงการต่างๆ ที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็นทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่คุ้มค่าโปร่งใส				
1	จัดทำโครงการที่ไม่จำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับนโยบายพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ	2	2	4
2	การทำแผนการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงาน และส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น	2	2	4
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง				
	การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)			
1	การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสกำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกันอย่างไม่เหมาะสม	1	3	3
2	อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง	2	4	8
3	รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากผู้รับบริการของหน่วยงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	1	3	3
4	การส่งหลักประกันการเสนอราคา โดยยังมิได้เซ็นสัญญา	1	3	3
5	การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ	2	3	6
การบริหารเงินยืมนอกงบประมาณ				
1	การรับคืนเงินยืม ไม่ออกใบเสร็จรับเงิน	1	3	3
2	รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่นำเงินสด ฝากธนาคารในวันนั้น	1	3	3
3	เอื้อประโยชน์ให้ลูกหนี้เงินยืม โดยไม่ทักท้วง เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้เงินยืม	1	4	4
การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ				
1	การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น	2	3	6
2	การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน	2	3	6
3	การควบคุมการใช้รถราชการที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้สามารถนำทรัพย์สิน ส่วนราชการไปใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการได้	1	3	3

ตารางที่ 6.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
การจัดโครงการต่างๆ ที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็นทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่คุ้มค่าโปร่งใส			
1	จัดทำโครงการที่ไม่จำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับนโยบายพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ (2*2 = 4)		✓
2	การทำแผนการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงาน และส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น (2*2 = 4)		✓
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง			
	การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)		
1	การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสกำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกันอย่างไม่เหมาะสม (1*3 = 3)		✓
2	อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง (2*4=8)	✓	
3	รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากผู้รับบริการของหน่วยงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (1*3 = 3)		✓
4	การส่งหลักประกันการเสนอราคา โดยยังมิได้เซ็นสัญญา (1*3 = 3)***		✓
5	การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ (2*3 =6)	✓	
การบริหารเงินยืมนอกงบประมาณ			
1	การรับคืนเงินยืม ไม่ออกใบเสร็จรับเงิน (1*3 = 3)		✓
2	รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่นำเงินสด ฝากธนาคารในวันนั้น (1*3 = 3)		✓
3	เอื้อประโยชน์ให้ลูกหนี้เงินยืม โดยไม่ทักท้วง เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้เงินยืม (1*4=4)		✓
การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ			
1	การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น (2*3 =6)	✓	
2	การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน (2*3 =6)	✓	
3	การควบคุมการใช้รถราชการที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้สามารถนำทรัพย์สิน ส่วนราชการไปใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการได้ (1*3 = 3)		✓

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

สำหรับการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เนื่องจากมหาวิทยาลัยฯ มีการควบคุมภายในตรวจสอบการปฏิบัติงาน งานการบัญชี การเงิน พัสดุ ตลอดจนโครงการและกิจกรรม เป็นระบบและมีรูปแบบที่ชัดเจน ซึ่งหน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เป็นผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนปฏิบัติงานในการตรวจสอบหน่วยรับตรวจ เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และมีการให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย การตรวจสอบการทำบัญชี การเงิน และพัสดุ การประมาณการค่าใช้จ่ายในการขออนุมัติโครงการ การเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้างกองคลัง แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมต่อไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ตลอดจนแนวทางในการป้องกันการทุจริต ก่อนนำเสนอรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต ในมหาวิทยาลัยฯ เสนอต่อผู้บริหารต่อไป

ตารางที่ 7 ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การจัดโครงการต่างๆ ที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็นทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่คุ้มค่าโปร่งใส					
1	จัดทำโครงการที่ไม่จำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับนโยบายพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ (2*2 = 4)	**ดี**		✓	
2	การทำแผนการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงาน และส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น (2*2 = 4)	**พอใช้**		✓	

ตารางที่ 7 ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง (ต่อ)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง					
	การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)				
1	การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสกำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกัน อย่างไม่เหมาะสม (1*3 = 3)	**พอใช้**	✓		
2	อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง (2*4=8)	**ดี**		✓	
3	รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากผู้รับบริการของหน่วยงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (1*3 = 3)	**ดี**	✓		
4	การส่งหลักประกันการเสนอราคา โดยยังมิได้เซ็นสัญญา (1*3 = 3)	**ดี**	✓		
5	การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ (2*3 =6)	**ดี**		✓	
การบริหารเงินยืมนอกงบประมาณ					
1	การรับคืนเงินยืม ไม่ออกใบเสร็จรับเงิน (1*3 = 3)	**ดี**	✓		
2	รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่นำเงินสดฝากธนาคารในวันนั้น (1*3 = 3)	**ดี**	✓		
3	เอื้อประโยชน์ให้ลูกหนี้เงินยืม โดยไม่ทักท้วง เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้เงินยืม (1*4=4)	**ดี**		✓	
การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ					
1	การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น (2*3 =6)	**พอใช้**		✓	
2	การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน (2*3 =6)	**ดี**		✓	
3	การควบคุมการใช้รถราชการที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้สามารถนำทรัพย์สิน ส่วนราชการไปใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการได้ (1*3 = 3)	**พอใช้**	✓		

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดทุจริต ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ประจำปีงบประมาณ 2566 ได้ดังนี้ ความเสี่ยง ที่ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ซึ่งได้แก่ปัจจัยความเสี่ยงในเรื่อง ดังนี้

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

1. อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง
2. การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ

การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ

1.การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น

2.การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน

ขั้นตอนที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง และขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเด็นการทุจริต	รูปแบบของการทุจริต	โอกาสในการเกิดการทุจริต	โอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับของผลกระทบ	มาตรการป้องกันการทุจริต	แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ	บทกำหนดโทษ
1. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	1.1 การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)	1.อนุมัติให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่แพงเกินจริง	2	4	1) ให้ยึดพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2) ให้ยึดระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3) ให้ยึดข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2558 4) ให้ยึดข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการและ	1) ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามแนวปฏิบัติในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 2) ในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา 3) ไม่เรียกรับผลประโยชน์ใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งจากผู้จ้าง - ผู้รับจ้าง	1) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น เจ้าหน้าที่พัสดุ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง, คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ,คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา, คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น	1) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. 2560 บทกำหนดโทษตามมาตรา 120 ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศที่ออกตาม
		2.การคืนหลักประกันสัญญาโดยมิได้ตรวจสอบ	2	3				

ประเด็นการทุจริต	รูปแบบของการทุจริต	โอกาสในการเกิดการทุจริต	โอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับของผลกระทบ	มาตรการป้องกันการทุจริต	แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ	บทกำหนดโทษ
					บุคลากรในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553 เพื่อเน้นย้ำให้บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สำนึกในหน้าที่ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีระสิทธิภาพ	4) ไม่รับของขวัญ/เงินสนับสนุน /เงินบริจาคทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงินที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือพวกพ้อง และเสียผลประโยชน์ของทางราชการ 5) ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปฏิบัติหน้าที่เอาผลประโยชน์ตัวเองหรือพวกพ้องและเสียผลประโยชน์ของทางราชการ 6) วางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง อาทิ ไม่กำหนดรายละเอียดข้อมูลจำเพาะที่เอื้อให้กับผู้ค้ารายใดรายหนึ่ง ไม่กำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นเป็นพวกเดียวกัน และไม่ให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติเพื่อแสวงหา		ความในพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ 2) ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามวรรคหนึ่ง 3) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานในสถาบัน อุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 60 โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ (1) ภาคทัณฑ์ (2) ตัดค่าตอบแทน (3) ลดค่าตอบแทน (4) ปลดออก (5) ไล่ออก

ประเด็นการทุจริต	รูปแบบของการทุจริต	โอกาสในการเกิดการทุจริต	โอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับของผลกระทบ	มาตรการป้องกันการทุจริต	แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ	บทกำหนดโทษ
2. การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ	การใช้ดุลยพินิจในการอนุมัติ / อนุญาต เกี่ยวกับการใช้รถเพื่อเดินทางไปราชการ	1. การอนุมัติให้ใช้รถส่วนตัวไปราชการโดยไม่จำเป็น 2. การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตน	2 2	3 3	1. หนังสือขออนุมัติเดินทางไปราชการ ด้วยรถส่วนราชการ พร้อมแนบหนังสือสั่งการ 2. กรณี ขอใช้รถส่วนตัวไปราชการ ประกอบด้วย 2.1 หนังสือขออนุมัติใช้รถส่วนตัวเดินทางไปราชการด้วยเหตุผลและความจำเป็นประกอบการขออนุญาต 3. ถือปฏิบัติตามข้อบังคับ/ประกาศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 4. กรอกแบบฟอร์มการขอใช้รถราชการ	1.ส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบการเดินทางไปราชการอย่างสม่ำเสมอ 2.จัดอบรม/ประชุม ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบพัสดุฯ แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	- ผู้บริหาร - ผู้อำนวยการกองกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	1) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 2) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 3) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานใน สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 60 โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ (1) ภาคทัณฑ์ (2) ตัดค่าตอบแทน (3) ลดค่าตอบแทน (4) ปลดออก (5) ไล่ออก

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ได้กำหนดมาตรการป้องกัน ควบคุม การทุจริตไว้โดยภาพรวม ดังนี้

(1) การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เช่น

- จัดโครงการฝึกอบรมด้านการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมให้กับเจ้าหน้าที่
- จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเจ้าหน้าที่
- การส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดี และเผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์ให้แก่เจ้าหน้าที่
- ส่งเสริมด้านจริยธรรม ตามกฎศีลธรรมและปลูกฝังจิตสำนึกบุคลากรในมหาวิทยาลัยฯ

(2) การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น

- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
- การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน มหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ผลักดันให้บุคลากรได้มีค่านิยม ไม่ปฏิบัติในลักษณะเสี่ยงต่อการทำผลประโยชน์ทับซ้อนและให้มีความเชื่อว่าผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าว เป็นภัยต่อราชการส่วนรวม ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ
- การเปิดเผยเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด
- ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และยึดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นต้นแบบที่ดี และไม่ปกป้องผู้กระทำผิด

ซึ่งทางมหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันการทุจริตของมหาวิทยาลัยฯ ตามแผนการประเมินความเสี่ยงไว้ดังนี้

แนวปฏิบัติการป้องกันการทุจริต : กรณีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

1. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามแนวปฏิบัติในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

2. ในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา

3. ไม่เรียกรับ – รับผลประโยชน์ใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งจากผู้จ้าง – ผู้รับจ้าง

4. ไม่รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจส่งผลต่อทางราชการได้

5. ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ปฏิบัติหน้าที่เอาผลประโยชน์ตัวเองหรือพวกพ้อง และเสียประโยชน์ของทางราชการ

6. วางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง อาทิ ไม่กำหนดรายละเอียดข้อมูลจำเพาะที่เอื้อให้กับผู้ค้ารายใดรายหนึ่ง ไม่กำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกัน และไม่ให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการปกปิดข้อมูล

7. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้

8. ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

แนวปฏิบัติการป้องกันการทุจริต : การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ

1. ส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบการเดินทางไปราชการอย่างสม่ำเสมอ

2. จัดอบรม/ประชุม ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบพัสดุฯ แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้

3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคู่มือการบริหารและจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ

4. จัดอบรมให้ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฯ ในเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรแก่บุคลากร เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

5. ไม่รับของขวัญ/ เงินสนับสนุน/ เงินบริจาคทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ และที่อาจส่งผลต่อทางราชการได้

6. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้

7. ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง และ
ขั้นตอนที่ 9 การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ 24 มีนาคม 2566		
หน่วยงานที่ประเมิน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	
โอกาส/ความเสี่ยง	ปานกลาง	
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
	☐	ยังไม่ได้ดำเนินการ
	☑	เฝ้าระวังและติดตามต่อเนื่อง
	☐	เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่สมบูรณ์
	☐	ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม
	☐	เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ได้ดำเนินการจัดการความเสี่ยง กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ด้วยการเฝ้าระวังและติดตามความเสี่ยงดังกล่าว อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดย กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ถือแนวปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้ - ในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา - ไม่เรียกรับ - รับผลประโยชน์ใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งจากผู้จ้าง - ผู้รับจ้าง - ไม่รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงินที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือพวกพ้อง และเสียผลประโยชน์ของทางราชการ - ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปฏิบัติหน้าที่เอาผลประโยชน์ตัวเองหรือพวกพ้องและเสียผลประโยชน์ของทางราชการ - วางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง อาทิ ไม่กำหนดรายละเอียดข้อมูลจำเพาะที่เอื้อให้กับผู้ค้ารายใดรายหนึ่ง ไม่กำหนดเงื่อนไขที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคาที่เป็นพวกเดียวกัน และไม่ให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการปกปิดข้อมูล - ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ - หัวหน้าส่วนราชการได้มอบหมายให้หน่วยตรวจภายใน ดำเนินการตรวจสอบแบบเสนอโครงการ (ง.8) ก่อนดำเนินการ และตรวจสอบการเบิกจ่ายโครงการ ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน	

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ 24 มีนาคม 2566	
หน่วยงานที่ประเมิน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ
โอกาส/ความเสี่ยง	ปานกลาง
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	
	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ
	☑ เฝ้าระวังและติดตามต่อเนื่อง
	☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่สมบูรณ์
	☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม
	☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ได้ดำเนินการจัดการความเสี่ยง การบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ ด้วยการเฝ้าระวังและติดตามความเสี่ยงดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดย กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และบุคลากร ถือแนวปฏิบัติการป้องกันการทุจริต และมีการดำเนินการ ดังนี้ - ให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ - ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคู่มือการบริหารและจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ - จัดโครงการ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรแก่บุคลากร เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง - ถ่ายทอดนโยบาย No Gift Policy ให้ผู้บริหารและบุคลากรรับทราบ และถือปฏิบัติ - ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ - ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ